

इस्लाम की उपदे़श

باللغة النيبالية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالسلي
ص ب ١٦٤١٩ الرياض ١١٤٣٠ هاتف ٢٤١٤٤٨٨ - ٢٤١٠٩١٥ فاكس ٢٤١١٧٢٣

١٠ / نيبالي

बिस्मिल्लाहिर्रमानिर्रहीम ।

(शुद्ध गर्वछुट्छु अल्लाहको नामबाट जुन क्षमा गर्नसक्ने
कृपासु र दयासु हो)

इस्लामको उपदेश

ISLAM KO UPDESH

लेखक

मोहम्मद इदरीस नेपाली

शिक्षक- जामिया सिराजुल उलूम, काठमाडौं

भूमिका

हाम्रो देश नेपालको अधिकांश भाग पहाडी छ । त्यस क्षेत्रमा बस्ने हाम्रा मुसलमान बाजु-भाईहरू र दिदी-बहिनीहरूले आफ्नो धर्म इस्लाम सित लगभग अपरिचित र अनभिज्ञ छन् भन्ने कुरा म “मौलाना अब्दुर्रऊफ साहब रहमानो” अष्टबल, जामिया सिराजुल उलूम, झण्डानगर, कृष्णनगर (नेपाल) बाट थाहा पाएँ ।

वहाँले “इस्लामका पाँच आधार” नामक एउटा पुस्तक प्रकाशनमा ल्याउनु भएको छ । उक्त पुस्तकमा लेख्नु हुन्छ कि-ती मुसलमान बाजु-भाईको त्यो अज्ञानता हटाउनको लागि निम्न कुराको आवश्यकता छ । ती यी हुन्—

- (१) अज्ञानताको कारणले संविधान प्रदत्त धार्मिक स्वतन्त्रताको उपभोग गर्न नपाईरहेका ती

बाजु-भाईहरूलाई इस्लाम धर्म सम्बन्धी ज्ञान र जानकारी गराउनु कृत संकल्प, निःस्वार्थी र परिश्रमी मानिसहरूको पहिलो आवश्यकता छ ।

(२) तबोपरान्त इमान, इस्लाम, तोहीद, (अल्सा-हको एकत्व) रेसालत (रसूललाई स्वीकारोबित गर्ने) र इस्लामका आधारहरू सित सम्बन्धित साना-साना पुस्तक-पुस्तिकाहरू राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा तयार गरी त्यस्ता दुर्गम क्षेत्रका मुसलमानहरूमा निःशुल्क बितरण गराउनु पर्ने दोस्रो आवश्यकता छ ।

तसर्थ उपर्युक्त दुबै कुराहरू माथि म विचार गरेर कृत संकल्प निःस्वार्थी तथा इमान्दारीको साथ यो कार्य सम्पन्न गर्न प्रयत्न गरी यो पुस्तिका “इस्लामको उपदेश” राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा तयार पारेको छु । यस पुस्तिकामा इस्लामको मूल आधारहरू तोहीद, नमाज, रोज, हज, जकात र एकता माथि उल्लेख गरेको छु ।

यो पुस्तिका म “स्वर्गीय हजरत मौलाना मोहम्मद हमीदुल्लाह साहब रहमतुल्लाह” को “खुत-बातुत्तोहीब” नामक पुस्तिकाबाट सहयोग लिई राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा लेखेको छ ।

“इस्लामको उपदेश” भन्ने इस्लामी पुस्तक प्रकाशनमा ल्याउने यो दोस्रो अवसर मलाई प्राप्त भएको छ । मलाई आशा छ कि यस पुस्तिकालाई प्रत्येक नेपाली मुसलमानहरूले सम्मान गर्ने छन् । साथै अल्लाह तआलामा स्वीकार भएर उद्धार प्राप्त होस् भन्ने प्रार्थना गर्दछु ।

यसमा जति पनि कुराको अनुवाद गरेको छु, ती सबै पवित्र कुर्आन र पवित्र हदीसको प्रकाशमा लेखेको छु । कुर्आन र हदीसको पेज नं० र आयात रकूको नं० समेत लेखेको छु जसले गर्दा आवश्यकतानुसार खोज्नमा अप्ठ्यारो नपरोस् । यसमा सजिलो र सुहाउँदो शब्द प्रयोग गर्ने प्रयास गरेको छु । जसले गर्दा कम पढे लेखेका व्यक्तिहरू पनि राम्रो बुझ्न र लाभ उठाउन सक्नु । यो पुस्तिका जुमामा पनि पाठन गर्न सक्नु हुन्छ र यस बाहेक अरु कुनै सभा (अन्जुमन) आदि ठाउँमा मानिसहरूको समूहमा धर्म सुधार तथा समाज सुधारको रूपमा वक्तव्य दिन सक्नुहुन्छ ।

यस पुस्तिकाको भाषिक त्रुटिको सुधार गर्नमा सहयोग
पुन्याउने साथीलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु, भत्लाहले हामी
सबैलाई मुक्ति प्रदान गरन् । (ग्रामीन)

लेखक

पुष्पकमल शर्मा नेपाली

ठेगाना- नगर पंचायत, कपिलबस्तु, तोलिहवा

बार्ड नं० १ महुवा

पोष्ट र जिल्ला- कपिलबस्तु, तोलिहवा (नेपाल)

इस्लामकः उपदेश

विषय-सूची

क्रमांक	शीर्षक	पृष्ठ
१-	तौहीदको विषयमा र शिर्कको घृणा माथि उपदेश	— १
२-	नमाजको बारेमा उपदेश	— ११
३-	अकातको बारेमा उपदेश	— १७
४-	रमजानको बारेमा उपदेश	— २७
५-	हजको बारेमा उपदेश	— ३७
६-	आपसी मेल-मिलाप र एकता माथि उपदेश	— ४७

बिस्मिल्ला - हिर्रहमानिर्रहीम

(शुह गदंछु अल्लाहको नामबाट जो क्षमा गर्न सक्ने

कृपालु र दयालु हो)

तौहीद*को विषयमा र शिरक◇को घृणा माथि उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

नहमशोहू व नोस्तली अला रसूलेहिल करीम् :-

फकद कालल्लाहो तअला “या अय्योहन्नासुबुदू रब्बको-
मुल्लजी खलक कुम बल्लजीना मिन कल्लेकुम लअल्लकुम
तत्तकून । अल्लजी जअलालकोमुल अर्जा फेराशौ वस्समाअ बेनाअौ
व अन्जला मिनस्समाइ माअन फअखरजा बेही मिनस्समराते

✽ अल्लाहको एकत्व अर्थात् अल्लाहको काममा कसैलाई शरीक
भएको नमान्ने धारणालाई “तौहीद” भन्दछन् ।

◇ अल्लाहको काममा अरुलाई शरीक भएको मान्ने धारणालाई
“शिरक” भनिन्छ ।

रिजकल्लकुम फला तजअलू लिल्लाहे अन्वादी व अन्तुम् तअल-
मून" । (यो सूरः बकरको तेस्रो रक्कूमा छ)

अर्थ:- अल्लाहतअलाले सूरः बकरको तेस्रो रक्कूमा भनेको छ- "हे मनुष्य पूजा गर! आफ्नो परवर दिगारको जसले तिम्रीलाई जन्म दिएको छ, र उनको जो तिम्री भन्दा पहिले थिए । त्यो अल्लाह जसले तिम्रो निम्ति पृथ्वीलाई ओछ्यान र आकाशलाई छत बनाएको छ, र आकाशबाट पानी पार छ । पृथ्वीबाट किसिम किसिमको फलफूल उब्जाउँछ, जुन तिम्रो भोजन हो । यसले गर्दा अल्लाहको साक्षी कसैलाई न गर र यसबाट बच् तिम्री जान्दछौं, कि तिम्रीलाई जन्म दिने र आकाश पृथ्वीको रचना गर्ने, भोजन दिने, मार्ने, पाल्ने, हानि लाभ पुऱ्याउने आदि सबै कुरा अल्लाह कं एकम र शक्तिबाट हुन्छ, कसैको यसमा साक्षी र सहारा छैन । फेरि जानी जानी अरुहरूलाई उसको साक्षी बनाउनु ठूलो जुल्म हो " । यसले सूरः निशाको छैठौं रक्कूमा अल्लाह तअलाले भने छ ।

"इअल्लाहा ल यग फेरो अय्युशिरिका बेही व यग फेरो मादूना जालेका लेमंइयशाओ व मय्युशिरिक बिल्लाहि फकद जल्ला जलालम बईदः" ।

अर्थ:- निश्चय नै अल्लाहले त्यस्तालाई मुक्त गर्ने छैन,

जसले उसको क्रिया-कलापमा अरुलाई साक्षेदार ठहराउँछ । जसले अल्लाहको क्रिया-कलापमा अरुलाई साक्षेदार ठहरायो, उ निश्चय नै त्यो बाटो दिसँको छ । अर्थात् कुनै किसिमको कसले पाप गर्छ भने त्यसले पनि बाटो बिसँको छ, तर जसले शिकं ग-यो त्यसले त यस्तरी बाटो विसर्प्यो कि उसका लागि कुनै पनि ठाउँ नै छैन ।

उदाहरणार्थ- अल्लाहले सूरः हजको चौथो रकूमा भने छ :- “ व मय्युशिरिक बित्लाहि फकअन्नमा खरं मिनस्समाई फतख तफोहुत्तोरो अवतहबी बेहिर्रोहो फी मकानिन सहीक ” ।

अर्थ:-जसले अल्लाहको साक्षी ठहराउँछ । त्यो आकाशबाट खसे जस्तो हुन्छ । फेरि उसलाई उड्ने जानवर समात छन्- अथवा हावाले कुनै टाढाको घरमा फ्याकी दिन्छ । अर्थात् अरु पाप माथि यो आदेश छ कि या त दण्ड होस् या अल्लाहले चाहेमा मुक्ति भई हालछ, तर शिकं माथि यो आदेश लगाईएको छ कि उसलाई कहिल्यै उद्धार हुने छैन । किन कि यो पाप साह्रै नै ठूलो पाप हो, उसको बराबरमा कुनै पनि पाप छैन ।

मिशकात शरीफ बाब केबायरमा अब्दुल्लाह दिन मसऊदबाट बयान छ - “ काला काला रजुलुन या

रसूलुल्लाह ! अय्युज्जम्बे अकबरो इन्बल्लाहे काला
अनतवओवा लिल्लाहे निद्दवों व हुवा खलकका ” ।

अर्थ:- अम्बुल्लाह बिन मसऊबको भनाई छ - कि एउटा
मानिसले रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लहेवसल्लम सित सोध्यो कि
हे अल्लाहको रसूल ! सबभन्दा ठूलो पाप अल्लाहको निकट कुन
हो ? त रसूलुल्लाहले भन्नु भयो अल्लाहको साथमा अरु कसैलाई
साझी ठहराउनुनै सबभन्दा ठूलो पाप हो, किनभने उसले तिमीलाई
पंदा गरेको छ ” र मिशकात बाब केवायरमा माज बिन जबलबाट
रिवायत छ :- “ लातुशिरक बिल्लाहे शेओों व इन कुतिलसा अब
हरिक्ता ” ।

अर्थ:- रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लहेवसल्लमले भन्नु
भएको छ कि अल्लाहको साथमा कसैलाई शरीक नगर ? यदि
तिमीलाई कुनै दुष्ट मानिसले शिकंको काम गराउन चाहोस् र यो
भनोस् यो काम गर नत्र तिमीलाई कत्ल गर्छु अथवा आगोमा पोल्न
दिन्छु तै पनि शिकंको काम न गर्नुस्, बद्यपि त्यो दुष्ट तिमीलाई
किन न मारिदियोस् अथवा आगोमा किन न पोल्दियोस् ।

सावधान भएर हेर्नुस् र ध्यान दिनुस् कि अल्लाह र
हाम्रो प्यारा रसूलले कुन तरीका र कसौटीले आदेश दिएका
छन्, तर आज हाम्रो हजारौं हजार लोग्ने स्वास्नी मानिसको

यो बानी छ कि मुसलमात पनि कहलाउँछन्, र ताजियाको पूजा पनि गर्छन् । कोही झण्डा र निशानको, कोही मीरा शेख सद्दोको, कसैको रोटपोट, कसैको मेजारमा (समाधिमा) टाढा-टाढाबाट आएर आशिक माग्दछन् र निश्चत वा नियाज चढाउँछन् कसैलाई दोहाई दिन्छन्, कसैको नामको कसम (सपथ) खान्छन् आदि नाना प्रकारको शिकं गर्छन ।

यो नावान (मूर्ख) यति पनि बुझदैनन् कि त्यो कस्तो गुरु, पोर, वली, शहीद, नबी अथवा फरिस्ता (देवदूत) हो जसलाई कुनै प्रकारको लाभ अथवा हानी गर्नालाई शक्ति मिलेको छ । यसैले अल्लाह तआलाले सूर फातिरको बोल्छो रुक्मा भने छ :-

“ वल्लजीना तदऊना मिनदूनिहीमायमलेकूना मिन कितमीर । इनतदऊहुम लायसमऊ दोआ वोकुम वली समेऊ मसतजाबू लकुम व योमल कियामते यकफुरुना वे शिके कुम ” ।

अर्थ:- अल्लाह तआलाले कुअनि शरीफको सूरः फातिरमा भन्दछन् कि “ अल्लाह बाहेक जसलाई तिम्रो पुकारछो या पूजा गर्छौ, तसो एक कणको पनि मालिक छैनन् । यसकारण तिम्रो उसलाई पुकारछो भने तिम्रो पुकार पनि सुन्न सक्दैन र अन्तमा

प्रलयको दिन तिम्रो शिर्का र पूजा पुकारबाट इन्कार गरिदिनेछन् । यस्तो-गर्दा मुशिरक (काफिर) हरू भन्दा धेरै मुख कोही पनि छैन, किनकि अल्लाहसंग कोही पनि माग्दैनन् जो सम्पूर्ण विश्वको र आकाश पातालमा रहेको प्रत्येक पदार्थहरू माथि उसको अधिकार छ र सम्पूर्ण जीवजन्तु, रूख, बिरुवा आदि सबै उसको आधिनमा छन् । तर तिनी यस्तोसंग माग्दछौं जुन कुनै प्रकारको शासन र शासकत्व राख्दैनन् र गर्न पनि सक्दैनन् । कुअन मजीदको सूरः अह्काफको पहिलो रकूमा अल्लाह तआलाले भनेको छ ।

“ व मन अजल्लो मिम्मय यदऊ मिन दूनिल्लाहे
मल्ला यस्तजिबोलहू एला योमिल कियामते बहुम अनदो-
आएहिम गाफेलून । वएजा होशेरुत्राशो कानूलहुम आ-दा-अरौ
व कानू बे एब्रादतेहिम काफेरीन । ”

अर्थः-यस भन्दा धेरै छकाइएको कुन ब्यक्ति होला? जसले अल्लाहलाई छाडेर यस्ता ब्यक्तिलाई पूजनीय ठानेर पूजा गर्छ र पुकार गर्छ जो त्यसलाई प्रलयको दिनसम्म पनि जवाफ दिदैनन्, साथै पुकार गर्नेहरूलाई थाहा पनि हुँदैन । जब सबै प्रलोकमा प्रलयको दिन इकत्रित हुन्छन् त तिनी ती पुकार गर्नेहरूको शत्रु भई हाल्छन्, र उनका पुकार र पूजाबाट अज्ञानता जाहेर गरी

हालछन् " । कुम्भानि मजीदको सूरः मायदःको बर्षाँ रुकूमा अल्लाह तअलाले भनेको छः-

“ इन्नहू मय्युरिरक बिल्लाहि फकद हरमल्लाहो
अल्लहिल जन्नता बमा बाहुन्नारो बमा लिज्जाले मोना मिन
अन्सार ” ।

अर्थः- जो कोही अल्लाहको साक्षी ठहराएको छ निश्चयनं
अल्लाहले उसको लागि जन्नत (बैकुण्ठ) हराम गरिदिन्छ र उसको
ठेगाना दोजख (नरक) मा हुन्छ अन्याय र अत्याचार, पाप गर्ने-
लाई कोही पनि सहायता गर्ने छैन ।

मिस्कातमा जाबिर रजिअल्लाहो तअला अनहोबाट
बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि :- दुईटा चीज
यस्ता छन् जुन दुई कुरालाई प्रमाणित गर्दछन् । एउटा
मानिसले सोध्यो कि हे अल्लाहको रसूल ती दुबै चीज प्रमा-
णित गर्ने कुन कुन हुन ? उहाँले भन्नुभयो कि जुन ब्यक्ति
अल्लाहसंग अरुलाई साक्षी गर्दैन्यो त्यो मरेपछि बैकुण्ठमा
जान्छ र जुन ब्यक्ति अल्लाहसंग अरुलाई साक्षी (शरीक)
गर्दैन्यो त्यो मरेपछि नर्कमा जान्छ अर्थात् शिर्क गरी मर्छ
भने नर्कमा जान्छ र तीहीद गरी मर्छ भने जन्नतमा जान
पाउँछ ।

यसले गर्दा प्रत्येक मुसलमान दाजु-भाईहरूले शिकं बाट बच्नु नै अति आवश्यक छ ! दुःख होस् वा खुशी, बिरामी अथवा तन्दुरुस्ती, मन पराओस् वा न पराओस् तं पनि पत्येक समयमा र हरेक काम कुरामा अल्लाह माथि ध्यान र दृढ विश्वास गर कि अर्श देखि फर्श (आकाश देखि पाताल) सम्म सबै पदार्थ जीवजन्तु आदि जे पनि छन् सबै अल्लाहको अधिकारमा छन् सबै जिन, मनुष्य, पौर-पंगम्बर, साधू, फकीर, महाषि इत्यादि उसको शासन र शक्तिको अगाडि लाचार छन् । आज्ञा न भएसम्म कुनै प्रकारको हानी अथवा लाभ हुन सक्दैन ।

मिशकातको बाब सत्र व तवक्कलमा इब्ने अब्बासबाट बयान छः— 'कुन्तो खलफा रसूलिल्लाहे सललल्लाहो अलैहे वसल्लम् ! यो मन फकाला या गोलामो इहफजिल्लाहा यहफजका इहफजिल्लाहा तजिदहो तेजाहका वइजसअल्ला फस् अलिल्लाहा वइजसत प्रन्ता फसतइनु बिल्लाहे व आलम अन्नल उम्मता लविज तमअत अला अँध्यन फओका बेशँइन लमयन फओका इल्ला बेशँइन कद कतबहुल्लाहो लका वएनिज तमऊ अला अंग्यजुर्हदा बेशँइन लमजुर्हका इल्ला बेशँइन कद कतब हुल्लाहो अलैका रोफेअतिल अकलामो व जपफतिस्सोहो फो' ।

अर्थ:- इन्ने अब्बासले बयान गरेका छन् कि एक दिन म रसूलुल्लाहको पछि पछि जाँद थिएँ । त वहाँले भन्नु हुन्छ कि-ए केटो तिम्रो अल्लाहको माया महिमालाई याद राख ? अल्लाहले तिम्रो रक्षा गर्छन् । अल्लाहलाई प्रत्यक्ष रूपमा सर्वशक्तिमान र निरंकार ठान, उसलाई आफ्नो अगाडि नै पाउनेछौ । जब तिम्रो माथि कुनै किसिमको आपत्ती आई लागोस् त उसैसित मददको लागि बिन्ती गर । जब तिम्रोलाई कुनै प्रकारको सहायताको खाँचो परोस् त उसैसित सहायता माग र यो विश्वास गर कि यदि समस्त सत्तारका मानिस एउटै ठाउँमा इकठ्ठि भएर तिम्रो निम्ति कोही लाभ गर्न चाहुन त लाभ गर्न सक्दैनन् । बरु त्यती मात्र हुन्छ जति कि तिम्रो भाग्यमा लेखिदिएको छ, र यदि त्यही सबै मानिस मिलेर तिम्रो प्रति केही हानि नोक्सानी गर्न चाहुन त हानि गर्न सक्दैनन् । बरु त्यति मात्र हुन्छ जुन तिम्रो भाग्यमा लेखेको छ । कलम रोकियो र कागज सुकाइयो, अर्थात् लाभ र हानि जे पनि हुनेछ त्यो लेखेको छ र त्यही हुन्छ । यसमा कसैको केही साम्रा र सहारा छैन, कि उसमा केही फरक अथवा घटाऊ-बढाऊ गर्न सक्दैनन् र बदल्न पनि सक्दैनन् ।

यसले गर्दा सधैं अल्लाह माथि विश्वास गरेर जिवित रहने र उसै माथि अटल भएर मर्ने प्रयास गर ।

जसले गर्बा तोहीद माबि स्कर्णबास होस् । जस्तो अत्लाहले
सूरः आल इमरानको एग्याह्नी रूकूमा भनेको छ ।

“गग अय्योहल्लजीना आमनुत्तकुत्लाहा हबका
तोकातेही बला तम् तुम्ना इल्सा व अन्तुम मुस्लेमून” ।

अर्थः— हे ईमान्दार मानिसहरू अत्लाह सित डराऊ यस्तो
डराऊ जस्तो डराउनको हक छ । अर्थात् प्रत्येक समयमा र हरेक
काम कुरामा अत्लाह सित डराऊ र यस्तो कर्म कर्तव्य गर जसले
गर्बा इस्लाम र तोहीदमा देहान्त होस् र अन्तमा उद्धार पनि होस्।

अब अन्तमा अत्लाह सित बिन्ती छ कि हामी सब
मुसलमान बाजु-भाई आदिलाई सुकर्म गर्न र शिर्कबाट
बच्नको लागि ज्ञान र साहस देऊन् । (अमीन) व आखेरो
बाबाना अनिल हम्बो लित्लाहे रब्बिल आलमीन (अमीन)

नमाजको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

“ अलहम्बी लिल्लाहे व कफा व सलामुन अलाइबादे हिल्ल-
जीनस्तफा ” । अम्माबाद —

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम:- “ फकालल्लाहो तअला उतलो
माऊहीया इलंका मिनल किताबे व आकेमिस्सलाता इअस्सलाता
तन्हा अनिल फहशाए वल मुनकर वल जिकरुल्लाहे अकबर ” ।

अर्थ:- “अल्लाहले आपना रसूल सित भनेको छ कि हे
रसूल ! तिमोलाई जुन किताब (कुअनि) अल्लाहबाट प्राप्त भएको
छ, त्यसलाई सुनाऊ र नमाजको बारेमा साह्रै नै कोशिश गर किन
कि नमाजले नराम्रो बानी र नराम्रो काम कुराबाट बचाउँछ, र
यो उच्चकोटिको पूजा पनि हो” । अर्थात् अल्लाहको याद स्मरण
पूजा र पुकार गर्न जति पनि नियम छन्, त्यसमध्ये नमाज नै
महत्त्वपूर्ण र अनिवार्य छ र यसमा यो विशेषता छ कि मान्छेको
कुबानीलाई विनाश गरिदिन्छ । जस्तो कि तप्सीर जामेउल
बयानमा यस आयतको सरहमा यो हदीश पेश गरिएको छ ।

“ कीला ले अलंहिस्सलामो इन्ना फोलानन् यो

सल्लो बिललैले वयजा अस बहा सरका काला सयन्हा
मातकूलो ” ।

अर्थ:-रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लहे वसल्लम सित सहाबा
इकरामले भने कि फलानो व्यक्ति राती नमाज पढ्छ र भोलीपल्ट
बिहान चोरी गर्छ । त रसूलुल्लाहले भन्नुभयो कि नमाजले त्यस
मानिसको त्यो बानी चाडै नै बिनाश गर्छ, छोडाउंछ ” ।

अब आज यस युगमा प्रायः देखापर्छ कि सक्छौं नमाजी यस्ता
छन् कि नमाज पढ्छन् र पापको कामपनि गर्छन्, दसबाट यो सिद्ध
हुन्छ कि उनीहरूले नमाजलाई ध्यान पूर्वक र नियम पूर्वक तथा
आत्मामा बिश्वास राखेर पढ्दैनन् । किनकि जब पवित्र कुर्आन र
पवित्र हदीसबाट स्पष्ट देखिन्छ कि नमाजमा यो विशेषता र गुण
छ कि मानिसको कुकर्मलाई बिनाश गरिदिन्छ । त अनिवार्य रूपले
नमाजको त्यो प्रभाव जाहिर हुने थियो । जसको नमाजमा यो
विशेषता जाहेर नहोस्, त्यसलाई आफ्नो नमाज माथि ध्यानपूर्वक
बिचार गर्नु पर्छ कि अहिले हाम्रो नमाजमा केही त्रुटी छ, र यो
अल्लाहमा स्वीकार हुने छैन भन्ने एहसास (अनुभव) गर्नु पर्दछ ।
तपत्तीर जामेउल बयानमा यो हदीस छ:-

“मलजम तन तहे हिस्सलातो अनिल कहशाए बल
मुनकर लम यजिद मिनल्लाहे इल्ला बोअदः ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लेहे वसल्लमले मझु भएको छ कि जुन मानिसले नमाज पढ्दै रहन्छ तर उसको खराब बानी छुट्दैन, त्यो मानिस अल्लाहको आज्ञाकारी भक्त हुनसक्दैन । अर्थात् जुन मानिसको यस्तो बानी छ कि नमाज पढ्छ र खराब काम कुरा पनि गर्छ, त्यसको त्यस्तो नमाज (पूजा बन्दगी) उसलाई केही फाइदा गर्दैन । बरु पापमा गन्ती हुन्छ र समय मात्र बरबाद हुन्छ । तर वर्तमान कालमा यस्ता किसिमको नमाजी घेरै देखिन्छन् । रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लेहे वसल्लमले मझु भएको छ:-

“अस्वउन्नासे सरकतल्लजी यसरेको भिन सला तेही कालू या रसूलुल्लाह ? कर्कफा यसरेको भिन सलातेही काला लायो तिम्मो रकू अहा व सोजूदहा” ।

अर्थ:- सबै चोरहरू भन्दा कुष्ठ र नीच खल (बदतर) को चोर उ हो, जसले आफ्नो नमाजमा चोरी गर्छ । सहाबा इकरामले सोधे कि हे अल्लाहको रसूल नमाजमा चोरी गर्नु के हो? त बर्हाले मझुभयो कि जुन ग्यबितले आफ्नो नमाजमा रकू सजदा पूरा गर्दैनन् । यसले सिद्ध हुन्छ कि नमाजमा हतपत (जल्दी बजी) गर्नाले केही पनि पुण्य (सवाब) मिल्दैन ।

हजरत अलीबाट रिवायत (बयान) छ कि अल्ला-
हले यस्तो नमाज तर्फ स्वीकारात्मक र कृपा तथा दयाको
दृष्टिले हेर्ने, जसले आपनो नमाजमा रुकू सजदामा आपनो
पिठ्युं सोझो गर्दै न । रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन
मानिसले कानमा अजानको आवाज सुन्दा बिना शरीयतको
आदेशले घरमा नमाज पढ्छ । त्यसको नमाज स्वीकार हुँदैन
सहाबाहरूले सोधे कि या रसूलुल्लाह शरीयतको हुकुमको
अर्थ के हो, वहाँले भन्नुभयो कि ज्यान आदिको खतरा
(भय) होस् वा असाध्य बिरामी परेको अवस्था आदि
शरीयतको आदेश हो । जुन मानिस शरीयतको आदेश बिना
घरमा नमाज पढ्छन्, उनीहरू माथि मलाई यस्तो क्रोध
आउँछ कि आपनो ठाउँमा कसलाई इमाम कायम मुकाम
गरेर उनको घरमा गएर हेरौं र आगो लगाई दिउँ, जसले
बिना शरीयतको आदेशले घरमा नमाज पढ्छन् । यस ठाउँमा
कोही कोही भन्दछन्, कि घरमा नमाज भई हाल्छ, तर
सवाब (पुण्य) कम मिल्छ । उसको जवाफ यो हो कि रसूलु-
ल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम् "रहमतुल्लिल आलैमीन"
हुनुहुन्छ, तपाईंको यो शाने मुबारक होइन् कि हलाल
(जायज) अथवा मुबाह (स्वीकार हुनालयक) काममा कुनै

मुसलमान या उसका घर या उसलाई आगोमा पोहन बिचार गइन् ।

यसबाट सिद्ध हुन्छ कि जुन व्यक्तिहरूले बिना शरीयतको आदेशले घरमा नमाज पढछन्, उनीहरूको नमाज नै हुँदैन । यो आदेश लोग्ने मानिसको निमित्त मात्र छ । स्वास्नी मानिसको लागि घर भित्रको नमाज नै उत्तम मानिएको छ । जस्तो कि अबुदाऊद पहिलो जिल्बमा इम्ने मसऊदबाट बयान छ- कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- स्वास्नी मानिसको लागि त्यो नमाज राम्रो छ, जो उसले घरको बालान आदि ठाउँमा पढेकी छिन् । आईमाईहरूले घरको बरामबामा पढेको नमाज र घरको सबभन्दा भित्रको कोठामा पढेको नमाजमा घरको भित्री भागमा पढेको नमाज अति उत्तम छ । अर्थात् भनाईको मतलब यो हो कि आई-माईका लागि अत्यन्त गोप्यता र पर्दा प्रशस्त भएमा सवाब पनि धेरै पाइन्छ ।

सहीहबोखारी पेज नं० ७६ मा अबुहोरैराबाट बयान छ कि “अरायतुम लौ अन्ना नहरन बे बाबे अह बेकुम । यगतसेलो फीहे कुला यो मिन खमसम् मातकूलूना फी जालिका युबकी मिन बरनेही शंअन काला फजालिका

मसलुस्सलबतिल खमसे यमहुल्लाहो बेहल खताया" ।

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि हे सहाबाहरू बताऊ यदि कुनै ब्यक्तिको ढोका निर नदी वा नहर बगेको छ र उसमा प्रत्येक दिन पांच चोटी नुहाओस् त तिमोहरूको बिचारले प्रत्येक पांच चोटि नुहाउनले उसको शरीरमा केही कोहर मेल रहन्छ या रहदैन ? त सहाबाहरूले भने अलिकति पनि फोहर मेल रहदैन । रसूलुल्लाहले भन्नुभयो कि पांच चोटीको नमाजको यही प्रक्रिया हो कि अल्लाहले नमाजको पुण्यले सबै पापहरूलाई क्षमा गरिदिन्छ ।

सहोहमुस्लिम पेज नं० ६१ जित्द पहिलोमा जाबिर रजिअल्साहोबाट बयान छ "बैनरौजोले व बैनरिशक वल कुफ्रे तरकुस्सलात ।"

अर्थ:-रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि मानिसलाई मुशिरक र काफिर हुनमा नमाज नै सबैभन्दा ठूलो फर्क हो । यसले गर्दा जसले नमाजलाई छाडिदियो त्यो निःसन्देह मुशिरक र काफिर भई हाल्यो । अब आज कति मुसलमान यस्ता छन् । जुनको न नमाज पढ्दछन् न रोजा राख्दछन् न जकात बिन्छन् तर आफूलाई मुसलमान भनेर घमण्ड गर्छन् ।

अल्ताह तघाला हामी सबं मुसलमान भोमिन दाजु
 भाईहरूलाई रोजा, नमाज, जकात आदि सबं सुकर्मको काम
 गर्न लगाउन र सोझो र सजिलो गरिबेऊ भन्ने प्रार्थना छ
 (ग्रामीन) व आखेरो दावाना अनिल हम्बो लिताहे रबिल
 ग्रालमीन । (ग्रामीन)

जकातको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

“ अलहम्दो लिताहिल्लजी यहवहू वस्सलातो अला मल्ता
 नबीया व बावह । ” अम्माबादः—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम — फकासल्ताहो तघाला — या
 अम्पोहल्लजीना आमनू हल अदुल्लोकुम अला तेजारतिन तुन
 जोकुम मिन अजाबिन अलीम । तूमेनूना बिल्लाहे व
 रसूलेही व तोजाहेदूना फी सबिल्लिलाहे बेअमवालेकुम व
 अनफोसेकुम जालेकुम खंरुल्लकुम इनकुन्तुम तघालमून । यगफिर-

लकुम जोनू बकुम व युद खिलकुम जन्नातिन तजरी मिन तहतेहल
अन्हारो व मसाकेना तैयबतन फो जन्नाते अदनिन जालेकल फोजुल
अजीम ।

अर्थ:- अल्लाह तआलाले कुआन मजीदमा भनेको छ - हे
ईमान ल्याउने मानिसहरू ! म तिमीहरूलाई यस्तो घोर दुःखबाट
बचाउन सक्ने महत्त्वपूर्ण कुरा बताउछु, त्यो यो हो कि ईमान
ल्याऊ अल्लाह माथि र रसूल माथि र अल्लाहलाई खुशी प्रसन्न
राख्नको लागि आफ्नो ज्यान र धन सम्पत्तिलाई उसको बाटोमा
अर्पण (दान) गर । यदि तिमीलाई समझ छ भने तिम्रो हकमा
यही बेश हुन्छ । यसले ध्यान पूर्वक बिचार गर जब तिमी यस्तो
कर्म गछौ त अल्लाहले तिम्रो सम्पूर्ण पापहरूलाई क्षमा गरि दिन्छ
र तिमीलाई जन्नतमा लगीदिन्छ । जसमा झन बेश नहर बगिरहेको
छ र खुब सुहाउँदो पवित्र घरहरू छन्, जसमा तिमी सधैं रहन्छौ ।

त्यो ब्यबित कस्तो भाग्यशाली छ, जसलाई यो
समस्त बीज प्राप्त होला । किन कि हरेक मानिस उन्नति र
हरेक थरीको सुख सुविधाको खोजमा रहन्छ । सुख सुविधा
र उन्नति प्राप्त गर्नमा यस्तो लीन हुन्छ कि आफ्नो भोजन,
वस्त्र, बिभाम, धर्म, अधर्म, जात, पात आदि सबै कुराको
पर्याह गर्दैन । यसैले अल्लाहले कुआनको प्रकाशमा आह्वान

गरेकोछ, कि म तिमोलाई सबभन्दा धेरै सुख सुविधा र उन्नत किसिमको व्यवसाय गर्ने तरिका बताउँछु जसमा सरासर समबृद्धि र उन्नति हुन्छ र उसको कहिले पनि अन्त हुनेछैन । तिमोलाई ज्ञान छ भने यस्तो लाभदायक सुख शान्तिलाई प्राप्त गर्ने उद्योग गर । कुम्भनि माथि साँच्चै ईमान छ भने एउटा ज्यान र माल के ? यदि सँकडीं ज्यान र माल भएको भए साह्रै खुशी साथ भत्लाहको कृपा र दया प्राप्त गर्नमा भेंट बढाइने थियो, तर अप्सोस छ कि इस्लामको तर्फबाट मुटु ढुङ्गा जस्तै भईसकेको छ न-त नर्कको घोर दुःखको डरले आलस्य र लोभ नै छुट्छ र न जन्नतको मोज मजा प्राप्त गर्नको अभिलाषा नै हुन्छ । धर्म र इस्लामको कर्मबाट बञ्चित भएर जान मालमा लोभ र कंजूसी गछन् । संसारिक काममा जान र माल बुबै खर्च गछन् । हालांकी (वस्तुतः) यही माल प्रलयको दिन उल्टो तिनीहरूको शत्रु भई हाल्छन् । जस्तो कि सहीह बोखारीको इस्ममाने उज्ज-कातमा अबुहोरैराबाट बयान छ ।

“मन आताहुल्लाहो मालन फलम यबद्दे जकातहू मुस्सेला मालोहू योमल कियामते शोजघ्नन अकरा लहू जबि-बताने यो तउवोकोहू योमल कियामते मुम्म याखोजो बेलिह

जेमतंहे यानी शिवकंहे सुम्भयकूलो अना मालोका अला
 कंजोका सुम्मा तला वला यह सबअल्लजीना यबखलूना बेमा
 आताहो-मुल्लाहो मिन फजलेही होवा खंरल्लहुम बल हुवा
 शरल्लहुम सयोतोवकूना म बखेलू बेही योमल कियामते ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहे सल्लल्लाहो अल्लंहे वसल्लमले मधु
 भएको छ कि जुन ब्यक्तिलाई अल्लाहले धनवान बनाएको छ
 (सम्पत्ति प्रदान गरेको छ) त्यो उस मध्ये अल्लाहको बाटोमा खर्च
 गर्दै न भने त्यो सम्पत्ति प्रलयको दिन अत्यन्त जहरीलो र अत्यन्त
 कुरूप अनुहारको नाग (सर्प) बनाइने छ । फेरि त्यो सर्प त्यस
 मानिस ले घांटीमा तोक जस्तं चिम्टेर उसको अनुहारमा टोक्छ र
 भन्छ, कि म तिम्रो माल हूं म तिम्रो खजाना हूं मेरो आनन्द भोग।
 यसपछि तपाईंले यो आयत शरीफ पढ्नु भयो, जसको अर्थ हो कि
 अल्लाहले प्रदान गरेको धन सम्पत्तिमा कंजूसी र घमण्ड नगर
 किनकि यही लोभ र कंजूसी गरेर बचाएको (जोगाए) माल उनको
 घांटीको तोक भई हाल्छ । सूर: तोबाको पांचौं रुकूमा अल्लाहल
 भनेको छ:-

“वल्लजीना यकने जूनज्जहबा वला फिज्जता वला युन
 फंकूनहाफी सबिलिल्लाहे फबशिशरहुम बे अजाबिन अलीम ।
 योमा युहमा अल्लेहा फी नारे जहन्नमा फतुकवा बेहा जेबा

होहुम व जोनूबोहुम व जोहूरोहुम हाजा मा कनजुतुमले
अनकोसेकुम फजूकू माकुनतुम तकनेजून ।”

अर्थ:- अल्लाहको बनाई छ कि जुन व्यक्ति सुन-चांदी
जम्मा गरी त्यसमा लोभ तथा कंजूसी गर्छन र त्यस मध्येबाट
अल्लाहको बाटोमा खर्च गर्दैनन् । उनीहरूलाई घोर दुःखको सूचना
दी हाल कि त्यो सुन-चांदी प्रलयको बिन सबभन्दा पहिले तताएर
उनीहरूको अनुहार पिठ्यू र बायाँ बायाँ कुबेंतिर पोलिन्छ र भनिने
छ कि यो तिज्रो त्यो खजाना हो जसलाई तिमिले अस्थिर माया र
स्नेह र हिफाजतको साथ राख्दथ्यो, तथा प्रेम गर्दथ्यो, मिहनत
गरेर खून पसीना बगाएर कमाउँथ्यौ र उसबाट एक पेंसा बीन
दुःखीलाई दिदैनथ्यो । अब आज यहाँ उसको आनन्द भोग ।
“नउज बिल्लाह मिन अजाबिलाह ।”

अर्थ:- “हामी अल्लाहको क्रोध बढ्छबाट अल्लाह सित
क्षमा चाहन्छौ ।”

मुसलमानहरूलाई चाहियो कि सम्पत्तिको प्रलोभ र
मायामा फसेर बँकुठजाई न बितुन । संतानले जुनबेला
हुँदथ्यो यस्तो उबगार (वसबसा) पेंदा गरोस्-कि मालबाट
इज्जत छ र बाहिर भाष हुन्छ । सबैले महान समझेर उच्च
नामले घोषित गर्छन्, धन खर्च गरियो भने गरीब हुन्छो र

दरिद्र कहलाउँछौ । त्यस बखत यो दोआ (मन्त्र) पढनुस्—
 'ला होला बला कूब्धता इत्ला बिल्लाहिल अलीइल अजीम'
 र आफ्नो हृदयमा विचार बिमर्स गर कि या त म यस
 माललाई छाडेर जान्छु अथवा यो सम्पत्ति नै मलाई छाडेर
 जान्छ । तबोपरान्त माल कसैको पासमा रहने छैन् । यसले
 यस्तो फाइदा र लाभदायक सुख सुविधा प्राप्त गर्नको लागि
 किन लोभो र कंजूस बनू । यी सबै कुरा माथि सोच्नु पर्दछ ।
 साथै कुआन मजीब र हवोशको त्यो आयतलाई रोज्नु पर्दछ,
 जसमा अत्याधिक पुण्य र कहिले पनि त्यसको अन्त नहुने
 खालको पुण्य लेखिएको छ । जस्तै— सूरः बकरमा अलत्लाह
 तम्रालाले भने छः—

“मसलुल्लजोना युन फेकूना अमवालहुम फी सबी-
 लिल्लाहे कमासले हब्बतिन अम्बतत सबा सनाबेला फी
 कुल्ले सुम्बोलतिन मीयतो हब्बतिन वल्लाहो यो जाएको
 लेमईयशाओ वल्लाहो बासेउन अलीम ।”

अर्थाः— अल्लाहले भन्छ कि उदाहरण उनीहरूको, जसले
 अल्लाहको बाटोमा एक दाना दान गर्छन् त्यो दाना उस दानाको
 बराबर हुन्छ जसबाट सात बाली-उपजेको हुन्छ र प्रत्येक बालीमा
 सय दाना हुन्छन् र अल्लाहले बढाउन र अधिक दिउन, उसलाई

जति चाहन् र अल्लाहले दिन सक्ने योग्य छन् र समस्तलाई जान्छन् ।

रसूलुल्लाहको अमरबाणी छ कि जुन व्यक्ति अल्लाहको बाटोमा पवित्र धन मालबाट एउटा सानो खजूर खर्च गर्छ भने अल्लाले त्यसलाई नै कबूल गर्छ । त्यो सानो खजूरलाई खुशीसाथ कबूल गर्छ र उस मानिसको निम्ति पारबछ । यहाँ सम्म कि त्यो खजूरको सानो दानलाई बढाउँदा-बढाउँदा एउटा पहाड जस्तै गर्छ र जब प्रलयको दिन नेकी बढीको तौल हुन्छ तब त्यो सानो दान पहाडको बराबर गरेर नेकीको पसडामा राखिन्छ (यो हबीश सहीह, बोखारीको हो) तिर-मिजीमा अनसबाट बयान छ कि:—

“ इन्नस्सदकता ल तुत फेवो गजबरंश्चे ब तदफमो मीतत्सुए । ”

अर्था:— रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि दानले अल्लाहको कोखलाई शीतय प्रदान गर्छ र मृत्युको घोर दुःख र बेहयाईबाट बचाउँछ ।

अब धेरै जना यस्ता छन् कि साल भरि अनेक कार्यमा जकात (दान) दिन्छन् र सम्पत्ति खर्च पनि गर्छन् । जुन प्रकार जकातको आधार नियम छ । अरु बढ्ता जकात बिदेनन् । तर यस बाहेक अरु धन मालमा पनि गरीब दुःखी

र छिमेकीहरूको हक छ । जस्तो कि तपसीर जामेयुल बयान-
मा आयत “लंसल बिरा अनतोवत्तू उजूहकुम” को सरहमा
इन्ने अबी हातिमबाट मरफूअन मनकूल छः—

“फिलमाले हक्कुन सेवज्जकात ।”

अर्थः— जकातको बाहेक अरु धन मालमा गरीब र छिमेकी
हरूको हक छ । जस्तै—गाई, भैंसीको दूध वा खेती किसानीको
जनावर वा भोजार, रुपियां, पैसा वा खान पिउनको बर्तन,
बन्धरो, भागो आदि । यी समस्त वस्तुहरूको कहिले काही जरुरी
आई लाग्छ र ती सामान नदिएमा प्रलयको दिन पकड हुनेछ । यो
पनि जकात जस्तै अनिवार्य कुरो हो । कति मानिस त जकात
खेरात प्रत्येक प्रकारको गर्छन् तर जसलाई बिन्छन्, उस माथि
शासन गर्छन् । यसले पुण्य नष्ट हुन्छ । जस्तो कि अत्साहले सूरः
बकरको २६ औं रुकूमा भनेको छः—

“ला तुबतेलू सबकातेकुम बिल मन्ने वलअजा ।”

अर्थः— “किन बराबाद गर्छौ आफ्नो खेरातलाई परोपका-
रमा दबाब गरेर र दुःख दिएर” ।
इन्ने माजामा अबुहोरैराबाट बयान छः—

“इज अतै तोमुज्जकाता फला तन्सी सवाबहा अन्त-

कूलु अल्ला हुम्मज्जलहा मगनमन वला तज अलहा
मगरमन ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जब तिम्रो खैरात
आदि बिन्छौ, त त्यसको पुण्यलाई नबिसर्नु । अर्थात् दिने बखतमा
यो दोआ (मन्त्र) गर कि हे अल्लाह ! यसलाई स्वीकार गर र
सजिलो गरि देऊ “किन कि माल खर्च गर्न बडो लोभ लाग्छ ।
यसले गर्दा यदि मुखले भन्न सकिन्न भने हृदयमा मात्र सम्मना
गरेपनि हुन्छ । यसरी भन्दा हिम्मत बलियो हुन्छ र इस्लामको
कार्यमा खर्च गर्न केही बाधा पर्दैन । धेरै मानिस यस्ता छन् की
जीवन भरि धन माललाई जोगाए र राख्दछन् एक पेंसा पनि नेक
कार्यमा लगाउँदैनन् जब मृत्युको बेला आउँछ तब धारिसहरू सित
भन्दछन् कि यति उहाँ यति उहाँ बिहालनुस् । त्यसो गर्नाले केही
सबाव (पुण्य) मिल्दैन किन कि अल्लाहको प्रेममा खर्च गर्न जब
स्वीकार हुन्छ, जब स्वास्थ्य र तनदुरुस्ती सुसम्पन्न रहन्छ र
परिवारिक खर्चको पनि भार हुन्छ । यही समयमा खर्च दान गर्नु
पर्छ । जस्तो कि- “वप्रातल माला अला हुम्बेही” को सरहमा
जामेउल बयानमा आदेश छ:-

“अनतूतेयहू व अन्ता सही हुन शहीहुन तामोलुल
ऐशा व तखसल फकरा ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि स्वास्थ्य तनदुस्त र सुसम्पन्न भएको बेला र भविष्यको आशा र परिवारिक खर्चको भार पनि रहेको अवस्थामा अस्लाहको प्रेममा खर्च गर्नु पर्छ ।

मिस्कातमा भन्नु सईदबाट रिवायत छ:- “लम्ब्य-तसद्कल मरघो की हयातेही बेदिरहमिन खंरल्लहू मिन अय्यतसद्का बेमेयतिन इन्दा मोतेही ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन व्यक्ति तनदुस्तको समयमा एउटा रूपियां अस्लाहको प्रेम बाटोमा खर्च गर्छ, त्यो मृत्युको समयको सय रूपियां भन्दा धेरै (बढी) महत्त्वपूर्ण हुन्छ । यति फरक त्यसबेला हुन्छ जबकी उसले (मरणासन्नले) आफ्नो हातले दिएको होस् । तर अरुलाई हुकुम मात्र दिएर दान गर्छ भने त्यो त झन कम महत्त्वको हुन्छ ।

यसले हाम्रो अनुरोध छ कि सबै मुसलमान बाजु-भाईहरूले शतानको बहकावामा नघाएर परलोकको सुख शान्ति नगुमाउनुस । कुघनि हदीशको आधारमा अटल मएर नियम बमोजिम गर्न प्रयत्न गर्नुस्, जसले पुण्य बढि नहोस् र पूरा पूरा पुण्य प्राप्त होस् (आमीन) ब आखेरो बाबाना अनिल हम्बो सिललाहे रब्बिल आलमीन । (आमीन)

रमजानको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

“अल्लह्मो तिल्ला हिल्लजी हवाना लेहाजा वमा कुष्मा लेन-
हतदेया लीला अन हवानल्लाह व सत्सत्साहो अला अबदेही व
रसूलेही मोहम्मद बिन अब्दुल्लाह व मन तबेअहुम बे एयसाने येला
यो मिद्दीन” । अस्माबाबः—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम— “फवक कालत्साहो तअला-व
बशोरिल्लजीना आमनू व आमेतुत्सालेहाते अन्न लहुम अन्नातिन
तजरी मिन तहतेहल अन्हार” ।

अर्थाः— “अल्लाहले आपना नबीलाई सन्देश दिएका छन् कि
हे नबी उनीहरूलाई, जसले ईमान ल्याउछन् र नेक अमल (कर्म)
गर्छन्, यो खुशखबरी (बधाई) सुनाई देऊ कि उनीहरूको लागि
बंकुष्ठ तयार गरिएको छ । यसमा नहर र बागहरू छन् ।” मस्कात
पेज ४४४ मा मुहम्मद बिन उमरबाट मरफूअन बयान छः— “इन्न
अब्दुल्लव खर्रअला वजहेही मी यो मिउ वलेबा एला अय्यंमूता
हरमन फी तअतिल्लाहे लहक्करहु फी जालिकलयोमे वलवद्दा
अन्नहू रुद्दा यलद्दुनिया कयमा यजबाबो मिनल अजरे वस्सबाब” ।

अर्थ:- “रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले अलैहि
 भएको छ कि यदि कुनै व्यक्ति जन्मनासाथ सजदामा परोस र
 लगातार पूजा बन्दगीमा लागि रहोस् र पूजमा बृद्ध भएर स्वर्ग-
 बासी होस् तँ पनि त्यस बन्दगीलाई प्रत्येको दिन निम्न श्रृंगीको
 बन्दगी सन्झने छ । र यो इच्छा गर्ना, कि कुनै व्यक्तिबाट फेरी
 संसारमा जान पाएँ भने पुण्य र धर्मको काम झन धेरै गर्ने दिएँ ।”
 तसर्थ नरकको दुःख र जन्नतको अमृत देखेर मनुष्यको समझमा
 स्पष्टहुन्छ कि सुकर्मको उस दिन अत्यन्त जरुरी छ । त्यस बखत
 ठूलो सुकर्म गर्ने व्यक्ति पनि अभिलाषा गर्नेछ कि कुनै तारिकाबाट
 नेकी अरु प्राप्त भएको भए झन राम्रो हुन्थ्यो । फेरी उक्तको
 अपसोच (पछुताव) र अभिलाषाको के ठिकाना होला, जस्तै अल्प
 मात्रामा नमाज, रोजा पनि राम्रो सित गरेको छैनन् । तसर्थ
 लखनबारीको कुरो यो हो कि जीवनमा स्वास्थ्यलाई सुनौलो र
 सुहाउँदो ठान्न र जुन समय धेरै महत्त्वपूर्ण आओस् त्यसमा सके-
 सम्म नेकी प्राप्त गर्ने प्रयास गर । जस्तो यो शुभ (मुबारक)
 माहिना रमजानको त धेरै महत्त्वपूर्ण छ । यो सुख शान्तिको मेवा
 नै भरिएको छ ।

तरगीब व तरहीब सफा २०६ मा हजरत उमरबाट
 रिवायत (बयान) छ— “जाकेरुल्लाहे फी रमजाना भग

कूदन लहू ब सायसुल्ताहे कीहे ल यखीबो रवाहु तबरानी ।”

अर्थाः— “रसूलुल्ताहले भन्नु भएको छ कि रमजानुल मुबारकमा अल्ताहलाई स्मरण गर्ने व्यक्ति पापबाट मुक्त भईहाल्छ, र प्रार्थना गर्ने निरास हुनसक्दन्” । तरगीब र तरहीब पेज नं० २०१ मा हजरत अबुहोरेराबाट मरफूअन बयान छ ।

“मन कामा रमजाना इमानी ब इहतेसाबन भोफेरा लहू भातवद्दमा मिन जम्बेही ।”

अर्थाः— रसूलुल्ताहले भन्नु भएको छ कि जो कोही रमजानको प्रशंसा र बजुर्गी मायि बिश्वास गरेर, त्यसको कल (पुण्य) लाई आवर वा सम्मान गरेर खुती साथ रोजाः (ब्रत) राखोस् र पूजा बन्दगी गरोस् उसको पछिल्लो सबै पापहरु क्षाम्य भई हाल छन् ।

बयाम रमजानको बारेमा रसूलुल्ताह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले रेकअतको गन्ती कायम गर्नु भएन र सहावा रिजवानुल्ताहमा जसको जति इच्छ भयो पढेका थिए र कोही एक्लै कोही समूह (जमात) को साथमा पढबन्थे । यो हदीश मुन्तका पेज ७८ मा छ ।

एक चोटो अन्तिम अशरामा (हप्तामा) यस्तो भयो कि तपाईं अर्थात् रसूलुल्ताहले एशाको नमाज पछि एतेकाफ

को ठाउँमा गएर नमाज पढ्न थाले । केही व्यक्तिहरू पनि
 वहाँको साथमा सम्मिलित भए । दोस्रो राती उस मन्दा बढी
 व्यक्ति सम्मिलित भए, तेस्रो राती अरु धेरै व्यक्ति भए ।
 तर वहाँले उनीहरूलाई सामूहिक नमाज पढ्न दिएनन् र
 वहाँबाट हुकुम भयो कि कहिले तिम्रो माथि अनिवार्य नभई
 हालोस् । फेरी तिम्रीलाई समस्या परोस् । यस रिवायत
 (बयान) मा यो विवरण छैन कि दुबै रातीमा कति रेकात
 पढाउनु भयो । यो हदीस मुन्तका पेज ७८ मा छ । अर्को
 एउटा बयानमा छ कि पहिलो राती पहिलो प्रहर देखि तेहाई
 प्रहर सम्म पढाएका थिए फेरी एकरात बिराएर तेस्रो राती
 आधा रात सम्म फेरी बीचको एउटा रात छाडेर तेस्रो
 रातीको करीब बिहान सम्म पढाउनु भएको थियो । यो
 सबै बयान सार्चो छन् । हदीस नं० ७८ मा हजरत जाबिर
 रजिअल्लाहो तआला अन्होको भनाई छ कि तपाईंले हामी-
 हरूलाई एशा पछि जुन नमाज पढाउनु भएको थियो त्यो
 आठ रेकात थियो । यो हदीस सहीह इब्ने खोज्मा र इब्ने
 हिम्बानमा छ । जुन सुबुलुस्सलाम पेज नं० १३७मा छ । बह-
 की आबिमा जुन बयान छ कि आ' हजरत सल्लल्लाहो अल्लेहे
 वसल्लमले बीस रेकात पढाउनु भएको थियो । त्यो सही

छैन, सुबलुस्सलाम पेज नं० १३७ मा छ ।

यस बयानबाट यो सिद्ध हुन्छ कि तराबीह अर्क हो र तहज्जुद अर्क हो । किन कि तहज्जुद नमाजको समय आधी रात पछि जनाउँछ । उसलाई तपाईले एशा पछि शुरु गरि बिनु भएको थियो साथै यो पनि जाहेर भयो कि यो नमाज समूहको साथमा पढ्न सकिन्छ र बेग्लै पनि पढ्न सकिन्छ र साथै समयको पनि ज्ञान हुन्छ कि चाहे पहिलो प्रहरमा वा मध्य प्रहरमा अथवा अन्तिम प्रहरमा जहिले पनि जुनसुकै व्यक्तिने जति रेकात पढ्न चाहेमा पढ्न सक्छ । तर आठ रेकातको प्रशंसा छ किन कि आठ रेकातको प्रमाण रसूलबाट पाइएकोछ । उक्त किताबको पेज नं० २०१ मा अबु सईदबाट मरफूअन बयान छ ।

“मन सामा रमजाना व अरफा होवूदहू व तहफफजा विम्माई यम्बगी लहू अय्यातहफफजा कफफरमा कबलहू ।”

अर्था:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन मानिसले पवित्र रमजानको शर्त (नियम) लाई चिन्यो र जुन-जुन कामबाट बच्नु पर्छ, त्यसबाट बाच्यो त उसको पछिल्लो सबै पाप छर्तम भइहाल्छन् ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २०४ मा अन्सबाट मर-

फूआ बयान छ कि-रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ । यो महीना तिन्चो अगाडि आएको छ । यसमा एक राती यस्तो छ कि जसको इबादत (पूजा) हजार महीनाको बन्दगी भन्दा श्रेष्ठ छ । जुन ब्यक्ति उसको पुण्य र लाभबाट महरुम (असफल) भयो । त्यो अनेक लाभ र पुण्यबाट असफल भयो । यस पुण्य र सहायबाट उही महरुम हुन्छ, जो कि निकै मूर्ख र दुष्ट होला ।

तबरानीको रिवायत (बयान) मा यस्तो आएको छ, कि आं हजरत मुहम्मदले भन्नु भएको छ- यो रमजान तिन्चो नजीक आएको छ । यसमा जन्नतको ढोकाहरू खोलि दिन्छन् र जहन्नुमको ढोकाहरूलाई बन्द गरिदिन्छन्, शंतानलाई थुनिन्छ । त्यो ब्यक्ति निकै अभाग्य छ जसले रमजानको महीना पायो र उसलाई क्षाम्य (बख्शिश) हुने मौका (अवसर) प्राप्त भएन । जब यस्तो पुण्य र दयाको महीनामा उसलाई मुक्ती प्राप्त भएन भने फेरी कहिले होला ?

तरगीब तरहीब पेज नं० १६८ मा इब्ने उमरबाट बयान छ कि- रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि अल्लाहको प्रतिनिधिहरूको अमल (कर्म)

अत्लाहको छेऊ सात दर्जा मा छ । दुईटा अमल यस्ता छन्
 कि दुई चीजलाई अनिवार्य गछन् । दुईटा यस्ता छन् कि
 यसमा एउटाको सट्टा एउटा छ र एउटा त्यो हो कि उसको
 सट्टा दश पुण्य लेखिन्छ र अरु यस्तो छ कि उसको सट्टा सात
 सौ पुण्य लेखिन्छ । र एउटा अमल यस्तो छ कि उसको
 पुण्यको हद (सीमा) अत्लाह बाहेक अरु कोही पनि जान्दैन-
 नन्, न कुनै दूत (फरिश्ता) मा त्यसलाई लेख्न, शक्ति छ ।
 दुई अमल दुई चीज अनिवार्य मध्येबाट एउटा यो हो कि
 जुन ब्यक्तिले शिकं गरेन् र तौहीदमा बिश्वास गरी मर्‍यो,
 उसको निम्ति बंकुण्ठ अनिवार्य हुन्छ, दोस्रो यो हो कि
 जुन ब्यक्ति शिकं माथि मर्‍यो, उसको निम्ति नर्क
 अनिवार्य हुन्छ । एउटाको एउटा मात्र सट्टा माध्येंबाट
 यो हो कि एउटा पाप गर्नेलाई एउटा पाप मात्र
 लेखिन्छ । दोस्रो यो हो कि यदि कसैले कुनै प्रकारको सुकर्म
 गर्न प्रबर्तन गर्‍यो, फेरी गर्नको मौका पाएन भने इरादाको
 मात्र बिचारले एउटा पुण्य लेखिन्छ । दश गुना पुण्य मिल्ने
 अनेक पुण्य छन् । अर्थात् जब मुसलमान कुनै किसिमको
 धार्मिक काम गछ त कम से कम दशवटा पुण्य लेखिन्छ र

त्यो अमल जसको सट्टामा सातसौ पुण्य छन्, त्यो हो “फी सबिलिल्लाह” अर्थात् शरई जहाब (इस्लामको लागि लडने लडाई) मा धनमाललाई लगेर उस मध्येबाट फर्काएर त्याएन भने उसको पुण्य एक-एकको सात-सात सय लेखिन्छ एउटा विरमको सट्टा सय विरम (सुनको सिक्का) एउटा दोनारको सौ दोनारको पुण्य लेखिन्छ, र त्यो अमल जसको पुण्यको सीमा अस्ताहलाई मात्र थाहा छ, त्यो रोजा हो ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २०३ मा अबु होरेरा-बाट मरफुअन बयान छ कि— “रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि जब रमजानको पहिलो राती आउँछ, त उसमा ठूल-ठूला बलवान जिन र शतान थुनिदिइन्छन् र नर्कको ढोका बन्द गरि दिइन्छ । फेरी उस माध्येबाट कुनै ढोका खुल्दैन र जन्नतको ढोका खोलिन्छ, फेरी उस माध्येबाट कुनै पनि ढोका बन्द गरिदैन, र अल्लाह तअलाको तर्फबाट पुकारने दूतले पुकार गर्छ “हे भलाई र सुख शान्ति चाहने इच्छुक महानुभावहरू हो अगाडि बढ (अर्थात्-यो समय सुहाउँदो छ जे पनि माग्नु छ माँग) र हे पाप गर्नेहरू अहिले पछ । अर्थात् यस सुहाउँदो र सुनौलो

समयको सम्मान गर र पापबाट पर हट, र अल्लाहको लागि स्वतन्त्रितहरू छन् । अर्थात् आज अल्लाह तअलाले आफ्नो बन्दाहरूलाई नकंबाट मुक्त गरि रहेको छ । यो कार्य योजना प्रत्येक रमजानको पहिलो रातमा हुन्छ ।

ततगीब व तरहीब पेज नं० २०५ मा अबु मसऊद-बाट बयान छ कि- “लो यालमुल एबादो मारमजानो लतमन्नत उम्मती अन तकूनस्सनतो कुल्लोहा रमजान ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि रमजान मुबारकको जस्तो महत्त्वपूर्ण स्थान अल्लाहको नजिक छ । यदि त्यो खिलकत (संसार) लाई जानकारी भएको भए त मेरो अनुयायी मध्येको व्यक्तिहरूले वर्ष भरि रमजान नै रमजान रहोस् भन्ने इच्छा गर्ने थिए । यस हदीशबाट यो थाहा हुन्छ कि मेरो अनुयायीहरू बान खंरात रोजा, नमाज आदिको पालन गर्नमा सुयोग्य रहने छन् भनी रसूलुल्लाहलाई आफ्नो अनुयायीहरू माथि आशापूर्ण गौरव थियो । तर हामीहरूले आज यी सबै कर्मबाट कति टाढा छौ ? यो कति शर्म र लाजको कुरो हो ? इस्लाम र ईमानको कुरो यो होकि आफ्ना प्यारा नबी मुहम्मदको मनोभावनालाई अल्लाहको र रसूलको हुकुम बमोजिम सिद्ध गरेर देखाऔं ।

तसर्थ रमजानलाई धेरै महत्त्वपूर्ण महीना सम्झेर

घेरं प्रेम र सम्मानको साथ यस मुबारक महीनालाई रोजा नमाज र पवित्र कुर्बानिको पाठन् गरेर तथा दान, खैरातको साथ बिताओ ।

अल्लाह सित अनुरोध छ कि हामी सब मुसलमान बाजु-भाई र दिदी भ्रामा र साना-ठूला आदिलाई रोजा, नमाज, जकात र अनेक सुकर्म गर्न र त्यसमाथि चलन साहस र मोका प्रदान गरुन् । संसार र परलोकको दुःख आपत्ति-बाट बचाउन् । (अमीन) रब्बना तकब्बल मिन्ना इन्नका अन्तस्समीउल अलीम व तुब अलैना इन्नका अन्तत्तउवाबुर-हीम । (अमीन)

हजको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिरंहमानिरंहीम ।

“अल्लहुम्बो लिल्लाहे रब्बिल आलमीन वस्सलातो वस्सलामो
अला खातेमिन नजीईन् व बादः ।” अम्माबादः—

बिस्मिल्लाहिरंहमानिरंहीमः— “ फकालत्लाहो तअला इन्ना
अदबला बयतिवें ओजेआ लिआसे लल्लजी बे बरकता मोबारको व
होदल्लिल आलमीन । फीहे आयातुम बंइयेनातुम मकामो
इब्राहीमा । व मन दखलहू काना आमेनन् व लिल्लाहे अलआसे
हिज्जुल बइते मनिस्तताआ इलंहे सबीला । व मन कफरा फइअ-
त्लाहा गनीयुन अनिल आलमीन ।”

अर्थः— अल्लाहतअलाले कुआन शरीफआ मनेको छ कि—
हरेक ब्यक्तिको लागि पहिलो घर मक्कामा कायम गरिएको छ ।
जुन कि बरकत वाला छ र हिदायत (सन्मार्ग) छ, सब जनाको
लागि, यस शहर मक्कामा इस्लामको सच्चाई स्पष्ट गर्नको लागि
निशानहरू छन् । अर्थात् मकामे इब्राहिम (काबामा एक महत्त्वपूर्ण
ठाउँ) छ यसमा प्रवेश हुने ब्यक्तिलाई कसैले पनि समात्न सक्दैन ।
जुन मुसलमानजै स्वास्थ्य तन्बुस्ती र बाटोको खर्च प्राप्त गरेको

हुन्छ । उसलाई यस घरमा हज गर्न अनिवार्य हुन्छ । कसैले कुफ्र (इन्कार) गर्नु भने अल्लाह तआलाले यस्ता व्यक्तिहरूको प्रवाह गर्दैन ।

यस आयतमा साफ बयान छ कि खानाकाढाको हज उस बाहेक जसलाई हज यात्राको पायेय प्राप्त छैन, अरु सबैलाई अनिवार्य छ । कसै सित हज गर्न क्षमता हुँदाहुँदै पनि उ हज गर्न जाँदैन भने त्यो इस्लामबाट खारिज हुन्छ र आफ्नो मात्र नुक्सान (हानी) गर्छ । अल्लाहको के बिगार छ र ?

तरगीब ब तहहीब पेज नं० २३६ मा हजरत अली-बाट बयान गरिएको छ- “मम मलका जादों व राहेलतन तुबल्सेगोहू एसा बँतिल्लाहे व सम यो हज्जा फला अलहे अइयमूता यहूदियन अब नसरानीयत ।”

अर्थ:- हजरत अलीको भनाई के छ भन्ने रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- जुन [व्यक्तिलाई हज यात्राको खर्च र सवारीको सामान हज गर्न सक्ने सम्म प्राप्त छ तर ऊ हज गर्न जाँदैन भने बाहे त्यो यहूदी भएर मरोस् अथवा नसरानी भएर मरोस् । अर्थात् यदि त्यो व्यक्ति हज न गरी मर्छ भने इस्लाममा त्यसको मृत्यु हुँदैन ।

नीसुल अवतार पेज नं० १६५ जिल्द चौथोमा छ

कि- “हजरत उमरले भन्नु हुन्छ कि केही मानिसहरूलाई शहर र दिहातमा पठाउँ, जो यस्तो ब्यक्तिलाई हेरोस् । जसमा हज गर्न समर्थ छ र हज गर्दैन । उनीहरू माथि जुजया (टेक्स) कायम गरि दिउँ किन कि उनी मुसलमान होइन् । यदि वर्तमान समयमा इन्साफको दृष्टिले हेरौं भने त यस्ता कति ब्यक्तिहरू पाइन्छ । यस भन्दा धेरै अभाग्य के होला कि बंतुल्लाह जस्तो बुजुर्ग र प्यारो स्थान यही संसारमा छंदैछ र त्यहाँ सन्म पुग्नलाई प्रसस्त सामान पनि प्राप्त होस्, तर मान्छे इस्लामको दावा राख्दा राख्दै पनि उसको दर्शन गर्न नजाओस् । जसको दर्शन (जियारत) गर्नको लागि हजरत आदम अलैहिस्सलाम एक हजार चोटि पंदल यात्रा गर्नु भएको थियो ।

तिरमिजी जिल्द दोस्रो पेज नं० २५४ मा छ कि आँ हजरत मुहम्मदले जब काफिरहरूको दुःखले गर्दा मक्का मोअज्जमालाई छाडेर हिजरत (प्रवास) गर्नु पर्‍यो त खाना काबा तिर मतवजः (ध्यान भग्न) भएर प्रेम पूर्वक भन्नुभयो कि- “अल्लाहको शपथ लिएर भन्छु कि तिम्रो अल्लाहको नजिक संसारको सम्पूर्ण पृथ्वीको अनेक ठाउँभन्दा महत्त्वपूर्ण

र प्यारा छौ । यदि काफिरहरूले मलाई निस्कासित नगरेको भए, म कहिले पनि तिम्नो वियोग (बिछोड) काबूल गर्दैनथे ।

इब्ने माजा पेज नं० २१३ मा बुहोरैराबाट नकल छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु हुन्छ कि-जुन मानिसले अल्लाहको निम्ति अर्थात् प्रेम पूर्वक ध्यान दिएर बैतुल्लाहको हज गन्यो र नराम्रो कुरा तथा पापको कामबाट बच्यो, त्यो ब्यक्ति यस्तो पाक साफ (पापबाट मुक्त) भएर फर्कन्छ कि जस्तै उस दिन थियो । जुन दिन उसकी आमाले जन्माउनु भएको थियो ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२४ मा अबुहोरैरा-बाट बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- “जसले पनि बैतुल्लाहको प्रेमले प्रस्थान गर्छ । उसको सवारीको जति पाइला हिड्छ, अल्लाहताआला प्रत्येक पाइला को सट्टा एउटा पाप मिटाउँछ र एउटा पुण्य लेख्छ र एउटा दर्जा जम्मतमा ऊँचो गर्छ । जब त्यो ब्यक्ति बैतुल्लाहमा पुगिहाल्छ र वहाँ तवाफे (परिक्रमा) बैतुल्लाह र सफा व मरवाको सई (बिस्तारै दौड) दगुछ । फेरी बाल कटाउँछ त पापबाट यस्तो मुक्त भई हाल्छ कि जस्तो त्यस दिन थियो, जुन दिन

उसकी आमालें उसलाई पैदा गरेको थिइन् । तरगीबको उसं पेजमा इब्ने अब्बासबाट बयान छः—

“मनहज्जा मिम मक्कता माशअन हत्ता यरजेअ एला मक्कता कतबल्लाहो लहू बेकुल्ले खुतबतिन सबओ मेअते हसनतिन कुल्लो हसानतिन मिसलो हसानातिल हरमे कीला लहू वमा हसानातुल हरमे काला बे कुल्ले हसानतिन मे अतो अल्फे हसानतिन” रवाहो इब्ने खोजंमता सही हेही ।

अर्थः— रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि— जुन ब्यक्ति मक्का मोअज्जमाबाट हजको लागि अर्थात् अफतिको तर्फ पंदल निस्वयो र फेरी पंदल मक्कामा फर्कैर नं आयो । अर्थात् आवत जावत सवारीमा बसेर आए-गए न भने अल्लाह तआलाले उस ब्यक्तिको लागि प्रत्येक पाइलाको सट्टामा सात सयनेकी उसको आमाल नामा (कर्मको किताब) मा लेख्छ र प्रत्येक नेकी हरमको नेकीको बराबर हुन्छ । सहाबाले सोधे कि— हे रसूलुल्लाह हरमको नेकीको के भावार्थ हो ? भन्नुभयो कि प्रत्येक नेकी एक लाखको बराबर हुन्छ । यस प्रकार एक पाइलाको सट्टामा सात करोड नेकीहरू भए ।

अब ध्यान दिनुस् कि तिनीहरूको कस्तो ईमान र इस्लाम होला जसलाई हज गर्न क्षमता छ तर यति ठूलो पुण्य

र पबलाई छाडि राखेका छन् । कति यस्ता छन् कि उनलाई हजको कहिले पनि ध्यान हुँदैन । कति मानिसहरू त यस्तरी भनि दिए कि हज गर्न जानु केही धर्मको काम होइन । यो त मुसलमानहरूको व्यापार, बिजनसको उन्नतिको लागि मात्र कायम गरिएको थियो ।

“नउज बिल्लाह मिन अजाबिल्लाह”

अर्थ:- हामी अल्लाहको क्रोध (दण्ड) बाट अल्लाह सित क्षमा चाहन्छौ । अल्लाह यस्तो काम र कुराबाट मलाई र आफ्नो प्रतिनिधिहरूलाई अभिभाग्य दशाबाट बचाओस् । (आमीन)

केही यस्ता छन् कि हजबाट इन्कार त गर्दैनन् । तर यो हावा लागेको छ कि म संसारिक कार्य ब्योहारबाट र घन माल वा कारखानाबाट भौका पाए पछि अथवा हात्ती छोरो ठूलो भएर घरको भारलाई समाल्न सक्ने भए हज गर्न जान्छु । यो विचार गर्दैनन् कि लसारको भ्रमजाल कहिले समाप्त पनि भएको छ ? आश्चर्यको कुरो यो कि जब नोकरी र व्यवसाय आदि कामको लागि संकडी हजारौं कोसको यात्रा गरिन्छ र चिरकालसम्म घर फर्कन अबसर मिल्दैन, त्यस बखत परिवारको हेरचाह र कारखानाको हेरचार कसरी र कुन तरिकाबाट हुन्छ । साथै सबभन्दा आश्चर्य-

यंजनक यो कुरो छ कि यस जीवनको केही पनि बिश्वास छैन् ।
मृत्युको कुनै पनि निश्चित समय थाहा छैन् । यदि हज गर्न
जानु अनिवार्य (फर्ज) थियो र जानुभन्दा पहिले नै कालले
समाप्त्यो भने ? यहूदी वा नसरानी भएर मर्नु पछि ।
“अल्लाहको पनाह”

अर्थाः- “अल्लाह यस पापबाट बचाओस्” अनि त्यो
कारखाना र छोरा घर परिवार कोही काम आउन सक्दैनन् ।
तसर्थ बुद्धिमान्नीको कुरो यो हो कि जुन समय हज गर्न अनिवार्य
होस् त्यसबेला केरकार गर्नु पर्दैन । आलास्य र लोभ माथि यो
दोषा (मन्त्र) “लाहौल” पढेर तुरुन्तै प्रस्थान भईहाल्नु पछि ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२५ मा इब्ने अब्बसा-
बाट बयान छ- “तो अज्जिलु एलल हज्जे यअनिल फरीजता
फइन्ना अहदकुम लायदरी मा यअरेजो लहू रवाहो अबुलका-
सेमिल असबहानी” ।

अर्थाः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि हज अनिवार्य
भएमा छिटो गर्नु पछि किन कि कसैकाई पनि थाहा छैन कि कस-
लाई कहिले के दुर्घटना आई लाग्छ ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२६ मा जाफर अनज-
देहीबाट मरफूअन बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको
छ- सुकर्मको कार्य गर्नामा जसले पनि धन मालमा लोभ

गुं भने उसको कंजूसीको यस्तो परिणाम हुन्छ कि उसलाई कुनै संसारिक काममा उस भन्दा अत्यधिक खर्च गर्न समस्या आई लाग्छ । संसारिक कार्यमा लीन भएर हज गर्न मुलतबी गर्नेहरूको कार्य त्यसै रहिरहन्छ र हजका इच्छुकहरू हजबाट फर्केर पनि आई हाल्छन् । फेरी वहाँले भन्नुभयो, यो उदाहरण छ यस कुराको कि इस्लामको विधान सही छ ।

यसले हज अनिवार्य भएको मुसलमानले अल्ताह माथि सहारा गरेर तुरुन्तै प्रस्थान भई हाल्नु पर्छ र उस बेइन्तेहा (असीमित) सवाब र दर्जालाई प्राप्त गर्नु पर्दछ । जस्तो कि माथि बयान गरिएको छ । तर यो याद रहोस् कि सवाब र दर्जा तब प्राप्त हुन्छ जब कि कुनै काम इस्लामको खिलाफ न होओस् र बाटोमा परेको कठिनाईलाई शान्ति पूर्वक सहन गरोस् यात्री र माग्छेहरू सित लडाई भगडा नगरोस् र ध्यान रहोस् कि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण ठाउँमा जाँदिछु र सर्वश्रेष्ठ पुण्य र उपाधिको यात्रा छ । यति सामान्यक इश्वरीय देन (नेमत) को सामुन्ने संसारिक संकष्टको केही प्रबाह छैन ।

तरगीब ब तरहीब पेज नं० २३० मा अबुहोरेराबाट

मरफूअन बयान छ कि-“इअल्लाहा तआला यो बाही बेअहले अरफातिन मलाएकत्समाए फयकूलुजोर एला एबादी हा-ऊ-ला-ए-जाऊनी शएसन गबेरा ।”

अर्थ:- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि - निश्चय नै अल्लाहले फरिश्ता Angels (दूत) हरूमा अरफातीहरू (अरफा-तमा हुनेहरू) को प्रशंसा गरेर भन्नु हुन्छ कि हेर ! मेरो यी भक्त हरूलाई जुन कि टाढा-टाढाबाट यात्रा गरेर कोहर मंलो भएर मेरो समीप आएर उभिएका छन्, म उनीहरूलाई पापबाट मुक्त गरि दिएँ ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२७ मा हजरत अब्-होरैराबाट बयान छ कि- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- “जुन व्यक्ति हज गर्नको लागि निस्क्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको निम्ति हजको सवाब प्रत्येक वर्ष (साल) कियामत (प्रलय) सम्म लेखिन्छ । जुन व्यक्ति उमराको लागि निस्क्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको लागि कियामत सम्म उमराको सवाब लेखिन्छ । जुन व्यक्ति जहादको लागि निस्क्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको निम्ति कियामत सम्म जेहादको सवाब लेखिन्छ ।”

तरगीब व तरहीबको उस पेजमा हजरत आएशा-

बाट बयान छ कि- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- जुन
 व्यक्ति हज या उमराको बाटोमा नितक्यो र बाटोमा उसको
 मृत्यु भयो त कयामतमा (प्रलयमा) उसको पापहरूको पेशी
 हुन्न र हिसाब व किताब पनि हुन्न, बरु त्यो व्यक्ति बिना कुनै
 रोकवटले बंकुष्ठमा प्रवेश (दाखिल) भई हाल्छ ।

अन्तमा अल्लाह सित बिन्ती छ कि सबै मुसलमान-
 हकलाई सुकर्म गर्न बल-बुद्धि प्रदान गरन् । (आमीन) व
 आखेरो बाबाना अनिस हम्दो लिल्लाहे रबिबल आलमीन ।
 (आमीन)

आपसी मेल-मिलाप र एकता माथि उपदेश

बिस्मिल्लाहिरंमानिरंहीम ।

“अलहम्दो लिल्लाहिल्लजी वहदह वस्सलातो वस्सलामो
अला मल्ला नबीय व बादह ।” अम्माबादः—

बिस्मिल्लाहिरंहमानिरंहीमः— फकद कालत्लाहो तबारका व
तअला “या अय्यो हल्लजीना आमनुतकुल्लाहा हक्का तोकातेही
वसातमूतअ इल्ला व अन्तुम मुसलेमून । वअतसेमू बेहब लिल्लाहे
जमीअो वला तफरंकू वजकोरू नेमतल्लाहे अलंकुम इज कुन्तुम
आबाअन फअल्लफा बेना कोलू बेकुम फअस्वहतुम बेनेमतेही
इअवाना ।”

अर्थः— अल्लाहले भनेको छ कि— हे ईमान ल्याउन मानिस
हरू अल्लाह सित उराऊ यस्तो उराऊ जस्तो उराउनको हक छ ।
मर तिमी तर मुसलमान भएर, र सबै मिलेर अल्लाहको रस्सी
(अल्लाहको आदेश) लाई खूब मजबूत समात र आफूमा सबै भाई
भाई जस्तै भएर बस । र अल्लाहको ईनामलाई याद गर कि तिमी

आपसमा शत्रु थियो र अल्लाहले सबैको हृदयलाई कोमल र उदार बनायो कि सबै भाई भए ।” यस आयतमा यो भनेको छ कि सम्पूर्ण मुसलमानहरूलाई सधैं र हरेक अवस्थामा दीन इस्लाममा दृढता पूर्वक अटल रहनु पर्छ, जसले गर्दा इस्लाम धर्ममा स्वर्गवास (बेहान्त) होस् र सबैलाई एक विल झैं एकताको साथ बस्नु बेश हुन्छ, र एक समूहमा बस्नालाई यो उपाय बताइएको छ कि सबै एकताको साथ मिलेर अल्लाहको रस्ती (कुर्भानको आदेश) लाई खूब राम्रो सित समात र यस उपायको यो फल भनिएको छ कि सबैको हृदय मिली रहन्छ । अर्थात् यो बताइएको छ कि तिमीमा शत्रुता थियो एक अर्काको शत्रु थियो । अब यो नेमत (दया) ले एक अर्काको मायालु र इच्छुक भएका छौ । त्यो रस्ती कुर्भान शरीफ हो । जस्तै अल्लाह तआलाले सूरामा यदाको पहिलो रुकूमा भनेको छ ।

“अलयोमा अकमलतो लकुम दीनकुम व अतममतो अलकुम नेम्मती ।”

अर्थ:- आज पूरा गरिबिएँ तिम्रो दीन (धर्म) लाई र तिमी माथि आफ्नो दया (नेमत) लाई पूर्ण गरि दिए । रसूलु-ल्लाहले भन्नु भएको छ कि- “किताबुल्लाहे होबा हबसुल्लाहे मनिस्तअहू काना अलल होबा व मन तरकहू काना अलजजसा-

लतेही ।" (यो हदीस मुस्लिम जिल्द दुई पेज नं० २८० मा छ)

अर्थ:- मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि-अल्लाहको किताब अल्लाहको रस्सी हो । जसले पनि यस माथि अटल रहन्छ त्यो हिदायत (सुपथ) मा रहन्छ र जसले यसलाई छाडि दियो त्यो गुमराहीमा (भ्रममा) पर्छ ।

अब मुसलमानहरूमा एकातिर झगडा फसाद र नरात्रो विवाद समावेश छ, भने अर्कोतिर सबै मुसलमानहरूको भनाई छ कि कुभानि व हदीस माथि सबैको ईमान र बिश्वास छ । तर यो भनाई मुखले भन्नको लागि मात्र छ । यदि सबैको बिश्वास दृढ भए त यो फसाद, यो पार्टी बन्दी आदि हुँदैनथ्यो । आज त्यही युग हाम्रो सामुन्ने अवस्थित छ जसको बारेमा रसूलुल्लाहको अमरबाणी छ । हदीस मिस्कात बाब केबायर पेज नं० ३१ मा भन्नु भएको छ कि:-

“याती अलघ्रासे जमानुन लायबका मिनल इस्लामे इत्ला इस्मोहू वला यबका मिनल कुभानि इत्ला रस्मोहू मसाजेदोहुम अमेरतुन व हेया खाराबुंम मिलन होदा ।”

अर्थ:- “रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि एउटा यस्तो युग आउने छ कि इस्लामको नाम मात्र हुन्छ र कुभानि व हदीसको पढाई रीति रिवाज (चलन) को प्रभावले मात्र पढाइन्छ । कर्म र

गुण हुं बंन । मस्जिद उनीहरूको मन बेग इमारतको हुन्छ तर पाठ
 पूजाको नाममा मूख्य हुन्छ । त्यो सबै धाज स्पष्ट रुपमा देखिन्छ ।
 अस्लाहले सूरः मनफालको छंटो रकूमा भनेको छ किः—

“ब अतीउस्लाहा व रसूलहू बला तमाजऊ व तपसेलू
 व तगहब रीहोकुम वस्बेरु इअस्लाहा मअस्साबेरीन” ।

अर्थः— “आज्ञा पालन गर अस्लाहको र उसको रसूलको
 तथा आफूमा फूट नगर, यदि आफूमा फूट गर्छो भने तिम्रो कम-
 जोर (बलबीहीन) हुन्छो, र तिम्रो जरो हल्लोएर ढल्छ । सन्तोष
 गर निश्चय नै सन्तोष गर्नेहरूको साथमा अस्लाह रहन्छ । तसर्थ
 यो कुरा सन्तोषको साथमा मात्र बन्न सक्छ । जस्तै कहिले कोही
 व्यक्ति मूर्खता गर्‍यो त अर्कोले सन्तोष व प्रेम गरिदियो भने शत्रु-
 ता र बैर हुं बंन । यसैले रसूलुस्लाहले भन्नु हुन्छ किः—

“तरल मोमेनीना फी तराहोमेहिम व तवहोहिम व
 तअतोफेहिम कमा सलिल जसदे इजस्तका उजुउन तदाअलहू
 सायरुल जसदे बिरशहरे बल हुम्मा ।”

अर्थः— “रसूलुस्लाहले भन्नु भएको छ कि जसले आफूमा
 आशा र आफू जस्तै भलो अर्काको चाहिंदैन र दुःख, खुष, आफ्नै
 जस्तै मन पराउंदैन उसलाई मुसलमान नमान । मुसलमानको
 नैतिक व्यवहार यस्तो हुनुपर्छ, जुन प्रकार एउटा शरीरको प्रकृया

हुन्छ कि यदि शरीरको कुनै पनि ठाउँमा दुःख हुन थाल्यो भने पुरा शरीर बँचैन हुन्छ । ठोक त्यस्तै प्रकारले मुसलमानहरूको प्रकृया हुनुपर्छ । यदि एउटा मुसलमानलाई कुनै किसिमको पीर परेको छ भने अर्को मुसलमानले त्यसको दुःखमा भाग ली सहनुभूति देखाउनु कर्तव्य हुन्छ । फेरी अर्को ठाउँमा भनिएको छ कि—

“बल्लजी नपसी बे यदेही ला युमेनो अम्बुन हत्ता यो हिट्वा लेअखीहे मा यो हिब्बो लेनपसेही ।”

अर्थाः— रसूलुल्लाहले सपथ (कसम) खाएर भन्नु हुन्छ कि कसम (सपथ) छ त्यो शक्तिको जसको शक्तिमा ज्यान छ “मुहम्मद सल०” को कुनै पनि मानिस मुसलमान हुँदैन जब सम्म उसमा आफू जस्तै दुःख, पीर, मर्का र खैरखवाही अर्काको लागि पनि हुँदैन । तब सम्म त्यो पूर्ण रूपले मुसलमान हुँदैन ।

अर्को ठाउँमा मिस्कात शरीफको हदीसमा रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि—

“अला उखबेरोकुम बेअफजला मिन दर्जतिस्सेयामे वस्सबकते वस्सलाते कुलना बला काला इस्लाहो जातिल बने व फसावो जातिल बने हेयल हालेकतो ।” (यो हदीस मिस्कात पेज नं० ४२० मा छ)

अर्थाः— रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि— के मंसले तिमीहरू-

लाई यस्तो चीज नभन्ने, जो रोजा, जकात, दान र नमाज भन्दा अति महत्त्वपूर्ण छ । सहाबाहरूले भने अवश्यनै बताउने कष्ट गर्नु होस् । वहाँजि भन्नु भयो कि त्यो यो हो कि तिनीहरू आफूमा मेल मिलाप र एकता माथि सुदृढ भएर बस, र आपसी फूट यस्तो हानिकारक छ, कि जसले गर्दा पुण्यहरूलाई यस्तरी नाश गर्छ कि जस्तै—उस्तुरा (छुरा) ले कपाललाई काटेर सफा गर्छ केही पनि छाडिदैन ।

अब ध्यान दिनुस् कि कुअर्न र हदीस यस्तो उपदेश दिएका छन् तर मुसलमानहरूको आज यस्तो कंफियत छ कि अनेक प्रकारको अनगिन्त पार्टी बनाएर र बेग्ला-बेग्लै नाम राखेर तिनै नामको भरमा, विकसित हुनलाई तम्रिएका छन् । र यो नाम अन्तसतल हृदयमा छ । बरु उसको साथमा अनेक बुद्धि र बिचारको यस्तो संगठन बनाइएको छ कि एक अर्काको दोस्रो सित मेल-मिलन हुन सक्दैन । सबैलाई अथवा दुई चारलाई एक गर्न अधर्मको काम सम्मिन्छ र फरक गर्नमा प्रयत्न गर्छन् । यसलाई धर्मको कुरो सम्मिन्छन् । यसमा ठूलो बुद्धि जीवीहरूले त यसको बीडा नै खाएका छन् । बरु “अहले हदीस” जुन कि कुअर्न व हदीस मात्रको मात्रै समर्थन गरेका छन्, तिनीहरू पनि यस रोग-

बाट बचन सकेनन् । सानोतिनो कुरामा इखतेलाफ (बिद्रोह) गरेर आपनो बिचारलाई सुबिचार र फर्काको बिचारलाई कुबिचार व गुमराह बताउछन् । जो चलन सहाबा रिजवानुल्लाह तआला अजेहिमको थियो कि फसाव र फूटबाट बच्दथे र कहिले काही कुनै कुरामा फसाव हुन्ध्यो पनि, भने लडाई भगडा गर्दैनथे, र आर्को नाम र पाटी बनाउँदैनथे, नमाज व मस्जिद आदि अलग गर्दैनथे । आज उस उपदेशलाई सबैले ताखमा राखि दिएका छन् ।

कोही व्यक्तिहरूले त सहाबाहरूमा पनि शत्रुता र मुखालिफत (बिद्रोह) प्रमाणित गर्छन्, बल व ज्ञान बुद्धि लगाउँछन् । कुनै बिबेकी व्यक्तिको सामुन्ने “त इन्सा अल्लाह” अल्लाह र रसूलको आदेशमा केही पनि विरोध प्रमाणित हुन सक्दैन । तर आज धर्म गुरुहरूको मुटु त बिरामी भईसकेको छ । “अल्लाह तआला रहम गरुन” आमीन । यस तेह्रौ चोदहौ शताब्दी इस्लाममा मुसलमानहरू एकताको लागि अत्यन्त प्रयत्न गर्छन् । ठूलो-ठूलो धार्मिक उपदेश र सुधारको लागि यज्ञ (अन्जुमन) गर्छन् । जसमा ठूलो-ठूलो धार्मिक उपदेशको बक्तव्य अनेक बिबेकी र बुद्धिजीवीहरूले गर्छन् बताउँछन् । तर छस कपट

र बिद्रोह तथा पार्टी बन्दीमा केही पनि परिवर्तन हुँदैन ।

यसको कारण यो हो कि उस बिद्रोह, फूट आदि कुरा माथि कसैले पनि ध्यान गर्दैनन् । यो कारण के हो ? भने सिर्फ कुम्भान र हदीसको साधारण चलन र सोझोबाटो । साधारण चलन त्यो थियो जुन कि सहाबा इकरामले गर्दथे । उदाहरणको लागि यो भनौं जस्तै— कुनै फुरा माथि कुनै साहाबाले उपदेश बढतक्य दिइरहेका छन् । जब उसको बिपरीत कुनै आयत वा हदीस कसैले याद गराई दियो वा सुनाई दियो, भने तुरुन्तै आफ्नो कुरालाई छाडिदिन्थे । जस्तै— हजरत अबुबक्र रजिअल्लाहो तआला अन्होको पासमा एउटा मानिसको बाज्यैले बरास्तमा आफ्नो हक हिस्साको दावा गर्‍यो । वहाँले भन्नुभयो कि तिम्रो हक हिस्सा बरास्तमा छैन । जब उसको हक हिस्साको दावापत हदीस सुन्नुभयो त हिस्सा दिलाई दिनु भयो । (यो हदीस इब्ने माजा पेज नं० २०० मा छ)

एकघोटि हजरत उमर रजिअल्लाहो काबाको खजानालाई बाड्न हुकुम दिनु भयो । जब त्यसको दावापत भनियो कि आँ हजरत सल्लल्लाहो तआलाले उसलाई बिभाजित गर्नु भएका छैनन् । तपाईं पनि नगर्नुस् तुरुन्तै आफ्नो कुरालाई भंग गरि

दिए । यो हदीश बोखारी मतबूआ मित्त पेज नं० १७३
जित्त चारमा छ, इत्यादि यस्ता धेरै घटनाहरू छन् । जस-
बाट यो थाहा हुन्छ कि तिनीहरूमा कस्तो प्रेम र सन्तोष
थियो ।

अब आज यस्तो कुरा छ कि जसले जे कुरा ग्रहण
गरेको छ । उसको आधारमा बिश्वास गरेर अटल भएका
छन् । यदि उसको बिपरीत कसैले केही आयात व हदीसको
प्रकाश पार्नो भने त मन्दछन् कि के यो हदीस पहिले
थिएन ? के फला महापुरुषलाई यो प्राप्त भएको थिएन ?
तिमीलाई मात्र मित्तको छ । अथवा यसमा केही त्रुटी छ र
यो महत्त्वपूर्ण छैन ।

भनाईको मतलब यो हो कि यता उतिको कुरा गरेर
मान्दैनन्, र यो हुन सक्दैन कि आफ्नो जिद्दीलाई छाडि
बिर्छ । हदीसको आज्ञा पालन गरौं । याद राखनुस जब सम्म
यो हेरफेर (केरकार) लाई छाड्दैनौ र सहाबाहरू जस्तै
कुर्बान व हदीसको आज्ञा पालन गर्दौ तब सम्म इस्लामको
बृद्धि विकास र एकताको फल देख्न अवसर प्राप्त हुंदैन ।
किन कि यस चलनबाट अल्लाहको तर्फबाट स्वीकारोक्तिको
निर्णाय भइसकेको छ । रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अल्लहे वस-

वसल्लमले मझु भएको छ कि—

“माझाना अलहे व असहाबी” । (यो हदीस तिर-
मीजी पेज नं० ६६ जिल्द दुई मतबूझा अहमदीमा छ)

अर्थ:- रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलहे वसल्लमले मझु भएको
छ कि- “जझती पाटी उही हुन्छ जो मेरो चलन र मेरो सहाबा
इकरामको चलनलाई मन पराउँछ र उसैमाथि चलन प्रयत्न गर्छ ।’
अर्थात् जुन प्रकार सहाबा इकरामले कुर्छन व हदीसलाई आधार
मानेर उसै आधार भित्र रही जीवन ब्यतीत गरेका छन् । ठीक
उस्तै प्रकार जीवन ब्यतीत गर्ने ब्यक्ति मात्र जझती हुन्छ ।

अल्लाह तआला सित बिनअ प्रार्थना छ कि हामी
सबै मुसलमान बाजु-भाई र साना-ठूलालाई यस्तो मुबुद्धि
र शक्ति प्रदान गरुन् । जसले गर्दा संसार व स्वर्ग (आखे-
रत) दुबै ठाउँमा मुक्ति प्राप्त होस् भन्ने प्रार्थना गर्दछु ।
(आमीन) व आखेरो बाबाना अनिल हम्दो सिल्लाहे रब्बिल
आलमीन । (आमीन)

التوحيد والشرك

التوحيد والشرك

تأليف

محمد إدريس

باللغة النيبالية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالسلي

ص ب ١٢٦٩ الرياض ١١٤٣٠ هاتف ٢٤١٤٤٨٨ - ٢٤١٠٦٦٥ فاكس ٢٤١١٧٣٣

١ / نيبالي